

Del av fortbildningen *Kunskap om hbtqi och likvärdigt bemötande*

Manus till video

Intervjuare: Hej, Per Ringqvist heter jag och i dag ska vi fördjupa oss i en aspekt av bemötande, nämligen sakligheten och hur vi kan behålla fokus på ärendet. Här för att hjälpa mig med detta har jag Malte Sundberg, sakkunnig i hbtqi-frågor och likabehandling på kunskapsföretaget Amphi. Malte, att vi ska fokusera på ärendet i kontakten med invånare låter självklart. Är det inte det?

Malte: Jo, det är givetvis allas intention. Men i praktiken vet vi att det förekommer att hbtqi-personer får frågor som inte är relevanta för ärendet som de kontaktar en offentlig instans kring. Och att det kan handla om frågor av privat karaktär. Ett exempel kan vara ljudberättelsen om Charlie där Charlie har ett möte med en handläggare på Försäkringskassan och i den kontakten så framkommer det att Charlie är transperson. Då börjar handläggaren fråga olika saker om Charlies könsidentitet som inte är relevanta för ärendet. Grunden kan vara vilja att förstå eller en nyfikenhet, men det kan bli fel om frågan inte är relevant.

Intervjuare: Hur kan det bli för den som får den typen av frågor?

Malte: Om man bryter mot normer kring könsidentitet eller sexualitet eller någonting annat så är en konsekvens av det ofta att man får många frågor kring det i många olika sammanhang. Får man en viss fråga, till exempel om vilket kön man har eller hur den könsbekräftande behandlingen gick till eller om man är två mammor och får frågan: "Hur skaffade ni barn?" Får man det en gång, är det kanske inget problem, men att få det många gånger markerar ju att det är något annorlunda med mig. I värsta fall någonting konstigt. Nyfikenhet och intresse i sig är ju självklart positivt, men vill jag veta något om till exempel könsbekräftande behandling eller hur ett samkönat par skaffar barn så finns det många andra sätt att söka kunskap på.

Intervjuare: Rent konkret, hur gör jag för att behålla fokus på ärendet?

Malte: Fundera i förväg på vilka frågor du ställer till vem och varför. Till exempel: Frågar du transpersoner om identitet och kropp, men inte andra personer? I så fall, varför? Ställer du frågor till personer i samkönade par om hur de har skaffat barn, men inte till heterosexuella par?

Intervjuare: När kan det vara relevant att fråga om någons sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck?

Malte: Jag tänker att det finns två huvudsakliga anledningar till att ställa den frågan. Det ena kan vara om det direkt har en koppling till själva ärendet. Och det andra kan vara om det är något du behöver veta för att kunna ge ett bra bemötande. Är man osäker på om någons sexuella läggning, till exempel, är relevant för ärendet, då kan du alltid fråga personen du möter. Handläggaren på Försäkringskassan hade kunnat fråga Charlie: "Att du är transperson - har det någon betydelse för din sjukskrivning eller inte?"

Intervjuare: Tack.